

Memo

Datum:
20 december 2022

Onderwerp: GS besluit over windenergie op en rond de Veluwe

Ter attentie van: Raad

Afzender: College

Het college wil de raad graag informeren over een vandaag genomen besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland over windenergie rond de Veluwe.

Inhoud

Dit memo betreft besluitvorming van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland over windenergie op en rond de Veluwe, in relatie tot de Wespendif.

Doel

De gemeenteraad is hiermee tijdig geïnformeerd over het besluit van GS.

Windparken op en rond de Veluwe

Vandaag, dinsdag 20 december, heeft het college van GS Gelderland een besluit genomen over windparken op en rondom de Veluwe (zie bijlagen). Kort gezegd kunnen op basis van dit besluit geen windparken gebouwd worden in het Natura2000 gebied Veluwe en 1 km eromheen. In de 1-8 km zone is ruimte voor 1 tot 2 windparken met een stilstandsvoorziening overdag in de periode juli-augustus. Dit zijn 2 windparken die al in uitvoering zijn, waarover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt en waarvan de vergunning voor 2025 afgegeven kan worden. Het betreft Ermelo/Putten en Midden Betuwe. Realisatiegebied Harselaar in Barneveld is daarmee voorlopig uit beeld.

GS Gelderland ziet de beperking van het aantal windturbines in dit gebied als een tijdelijke maatregel. De provincie investeert in natuurherstel en doet onderzoek naar technische maatregelen zoals cameradetectiesystemen en het effect van een zwarte wijk als (gedeeltelijke) vervanging voor stilstand zonder een te hoog risico voor de wespendif. Daarnaast wordt een beroep gedaan op het Rijk voor ruimte in de SDE++ voor bekostiging van de stilstandsvoorzieningen, cameradetectie-systemen en een zwarte wijk. Begin 2023 legt de provincie Gelderland deze aanpak vast in de beleidsregels en de omgevingsverordening.

De consequenties van dit besluit voor de doelstellingen van het Energieprogramma / RES Regio Foodvalley zullen nader worden onderzocht en, indien nodig, worden meegenomen in het Plan van Aanpak van de Regio.

Bijlagen:

1. Nieuwsbericht provincie Gelderland
2. Kaart invloedszone Wespendif

Geen windparken in Natura2000 gebied Veluwe en beperkt in zone van 1-8 km eromheen

In het natuurgebied de Veluwe en 1 km daaromheen mogen geen windparken worden gebouwd de komende jaren. In een zone van 1-8 km mogen maar 1 of 2 windparken komen met een stilstandsvoorziening. Door deze beperking wordt voorkomen dat de natuur verder verslechtert. Door in te zetten op natuurherstel en innovatieve oplossingen zoals cameradetectie bij windturbines kunnen er in de 1-8 km zone mogelijk in de toekomst wel meer windparken.

Sterke, weerbare natuur én duurzame energie lastige combinatie op de Veluwe

Het unieke en grootste Nederlandse natuurgebied de Veluwe, is de trots van Gelderland. Maar de natuur staat er slecht voor. Er wordt hard gewerkt aan herstel. Tegelijkertijd is er veel duurzame, zon- en windenergie nodig. De Veluwe is een groot gebied, doorsneden door snelwegen. Langs deze autobanen zijn plannen om windturbines te plaatsen. Uit ecologisch onderzoek blijken echter natuur en duurzame energieopwekking moeilijk te combineren in dit gebied.

Kwetsbare Veluwe

Vogels kunnen het slachtoffer worden van windturbines. Op de Veluwe vliegt de wespandief, een roofvogel (soort buizerd). Als er windparken worden gebouwd, verhoogt dit het risico dat de vogel tegen een wiek aanvliegt. De soort is nu al kwetsbaar, dus mogen er geen risico's bijkomen. Het verdwijnen van een soort kan op het kwetsbare ecosysteem van de Veluwe negatieve invloed hebben. Bovendien heeft de provincie een wettelijke taak om deze roofvogel in stand te houden.

Camera's of zwarte wiek

De provincie heeft veel onderzoek gedaan naar oplossingen samen met ecologische experts én de windsector. De oplossing is nu om windparken op de Veluwe en 1 km daaromheen niet toe te staan, tijdelijk beperkt windparken in de zone van 1-8 km rond de Veluwe toe te staan én de ontwikkeling van nieuwe technische maatregelen te stimuleren. Zo onderzoekt de provincie vier bestaande cameradetectiesystemen of deze geschikt zijn in deze situatie. Nog in 2023 wil de provincie een eerste proef met één daartoe geschikt systeem doen. En er wordt onderzocht of een rotorblad zwart schilderen helpt. In Eemshaven loopt hiervoor een proef waar de provincie aan meebetaalt.

Duurzame energie ook goed voor de natuur

Energietransitie-gedeputeerde Jan van der Meer: "Deze beperking is tijdelijk. Ik reken erop dat we dit dilemma oplossen. De natuur én dus ook de vogels profiteren van meer duurzame energie omdat er dan minder CO₂ uitstoot is. We moeten nu vooral zorgen dat alle windplannen in de pijplijn in Gelderland zo snel mogelijk doorgaan. Achteroverleunen kan echt niet."

Gevolgen voor initiatiefnemers in de 1-8 km zone

Het windpark Horst & Telgt in de gemeenten Ermelo en Putten is een van de twee windparken dat mogelijk door kan gaan met stilstandsvoorziening in juli en augustus. Mogelijk is er ook ruimte voor windpark Midden-Betuwe in de gemeenten Neder-Betuwe en Overbetuwe. Dit hangt ook nog af van andere zaken die in het project zelf worden onderzocht. De provincie gaat nog overleggen met de initiatiefnemers en de gemeenten naar hoe met de beperkte ruimte de meeste energie kan worden opgewekt.

Gevolgen voor Gelders doel voor duurzame energie

In het nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2030 35TWh duurzame energie uit zon en wind op land moet worden opgewekt. Gelderland heeft aangegeven dat ze 6,5 TWh daarvan kan leveren. 11% daarvan zou komen uit windenergie in de zone van 1-8 km rond de Veluwe.

Dat staat dus nu onder druk. Door dit besluit vermindert de windopbrengst naar 8%. De provincie wil er wel aan blijven werken om dit bod te kunnen leveren. Daarnaast is de verwachting dat de stilstand minder kan worden en er meer ruimte komt voor nieuwe windparken door de nieuwe technische maatregelen. In het bijzonder langs de snelwegen.

Gevolgen voor andere provincies

De 1-8 km zone rond de Veluwe raakt ook de provincie Utrecht, Overijssel en Flevoland. De provincie Gelderland stemt met deze provincies af over de consequenties.

Rijk hard nodig

Stilstand leidt tot minder financiële -en energieopbrengsten. Dat maakt het lastiger om initiatieven van de grond te krijgen. Daarom dringt de provincie bij het Rijk aan op ruimte binnen

de bestaande subsidieregeling voor duurzame energie (SDE++) Het Rijk gaf het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) opdracht om te onderzoeken of opties ter bescherming van natuur (stilstand, cameradetectie, één zwarte wiek) aan de SDE++ toegevoegd kunnen worden. Het definitief advies van PBL komt begin 2023.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie over dit persbericht kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met Petra Borsboom, (026) 359 96 60; 06 5280 1809; p.borsboom@gelderland.nl, of het Provincieloket (026) 359 99 99, provincieloket@gelderland.nl. Na kantooruren kunt u bellen met onze piketmedewerker, (026) 359 87 17.

